פרק חמישי - הוציאו לו

פרק זה עוסק בהמשך עבודת יום הכיפורים, ועניני הפרק יתחלקו לחמשה חלקים. א. ענין הקטורת הנעשית לפני ולפנים על המחתה בין בדי הארון. ב. חזרתו אצל דם הפר הנמצא על הרובד הרביעי שבעזרה, והזאתו מדמו לפני ולפנים. ג. שחיטת השעיר שעלה עליו הגורל לה', וקבלת דמו והזאתו לפני ולפנים. ד. הזאת דם הפר והשעיר על הפרוכת, וערבוב דם הפר והשעיר והזאתו על מזבח הפנימי ושפיכתו על יסוד מזבח החיצון. ה. אם אירעו קלקולים בעבודה, כגון ששינה בסדר או נשפך הדם, כיצד יעשה.

משנה

משנתינו עוסקת בהמשך ענין הקטורת. וזאת לאחר שכבר שנינו בפרק הקודם שהכהן גדול חתה במחתה גחלים ממזבח החיצון והניחה על הרובד הרביעי שבעזרה: **הוֹצִיאוּ לוֹ** מלשכת הכלים **אֶת חֲפַת** ריקנית, **וְאֶת הַמַּחְתָּה** מלאה קטורת דקה מן הדקה מלשכת בית אבטינס, **חָפַן מִקְּטֹרֶת** שבמחתה **מָלֵא חָפְנָיו, וְנָתַן הַקְּטֹרֶת** שבידיו **לְתוֹךְ הַכַּף.** כהן הַגָּדוֹל באביריו היה חופן **לְפִי גָּדְלוֹ, וְהַקְּטָן** באביריו **לְפִי קְטַנּוֹ, וְכַף הָיְתָה מְדַתָּה.** נָטַל **אֶת הַמַּחְתָּה** של גחלים [המונחת על הרובד הרביעי שבעזרה] **בִּימִינוֹ, וְאֶת הַכַּף** שהניח בה מלא חפניו קטורת **בְּשְׂמֹאלוֹ.**

גמרא

שנינו במשנה, הוציאו לו וכו' ואת המחתה. שואלת הגמרא: וכי עתה הוציאו לו את המַּחְתָּה, [הָא] תָּנָא לֵיהּ בפרק הקודם 'נָטַל אֶת הַמַּחְתָּה וְעָלָה לְרֹאשׁ הַמִּזְבֵּחַ וְחוֹתָהּ וְיוֹרֵד'. **מתרצת הגמרא:** הָתָם מה שנאמר שם 'נטל את המחתה', הכוונה לַמַּחְתָּה דְּגַחְלִים לצורך נטילתם מהמזבח, **וְהָכָא** מה ששנינו כאן 'הוציאו לו את המחתה', הכוונה לַמַּחְתָּה דְּקְטוֹרֶת, דְּתַנְיָא, **הוֹצִיאוּ לוֹ כַּף** רֵיקָן מִלִּשְׁכַּת הַבַּלִּים **וּמַחְתָּה גְּדוֹשָׁה** שֶׁל קְטוֹרֶת מִלִּשְׁכַּת בֵּית אַבְטִינָס.

שנינו במשנה: חָפַן מָלֵא חָפְנָיו וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַכַּף, הַגָּדוֹל **לְפִי גָּדְלוֹ וְהַקָּטָן לְפִי קְטַנּוֹ וְכַף הָיְתָה מְדַתָּה. שואלת הגמרא:** כַּף **בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים לָמָּה לִי** – לשם מה צריך להטריח את הכהן גדול לקחת גם כף, הרי 'מָלֵא חָפְנָיו קְטֹרֶת סַמִּים דַּקָּה וְהֵבִיא' אֲמַר רַחֲמָנָא, ומשמע שלא הקפידה התורה שיביא דווקא על ידי כלי, אלא אפשר להביא אף בחפניו, ומשום חולשתו של כהן גדול היה לנו לומר שיוליך בחפניו למנוע ממנו טורח נשיאת הכלי.

מתרצת הגמרא: מִשּׁוּם דִּלְאֵ אֶפְשָׁר בלא כלי, דְּהֵיכִי נַעֲבִיד – כיצד נעשה שיוכל להביא את הקטורת בלא כלי, אִם נאמר דְּנֵעִיל – שיכנס פעם ראשונה להכניס את הגחלים, וַהֲדַר נֵעִיל פעם שניה להכניס את הקטורת בחפניו, הלא בַּהֲבָאָה אַחַת אֲמַר רַחֲמָנָא שיביא את הגחלים והקטורת וְלֹא בִּשְׁתֵּי הֲבָאוֹת, שכך נאמר (ויקרא טז יב), 'וְלָקַח מְלֹא הַמַּחְתָּה גַּחֲלֵי אֵשׁ וגו' וּמְלֹא חָפְנָיו קְטֹרֶת סַמִּים דַּקָּה וְהֵבִיא'. ואם נאמר דִּנְשַׁקְלֵיהּ – שיקח לְקְטוֹרֶת בְּחוֹפְנָיו וְנַחֲתֵיהּ [לַמַּחְתָּה] עֲלָהּ – ויניח המחתה של הגחלים על ידיו המלאות קטורת, וְלֵיעוֹל – ויכניסם כך בהבאה אחת, הלא כִּי מָטֵי הָתָם – בשיגיע לקודש הקדשים, הֵיכִי לַעֲבִיד – כיצד יניח המחתה על הרצפה, נִשְׁקְלֵיהּ בְּשִׁנַּיהּ וְנַחֲתֵיהּ לַמַּחְתָּה – יקח המחתה בשיניו ויניחנה, הֲשְׁתָּא לְפָנֵי מָלֵךְ בָּשָׂר וָדָם אֵין עוֹשִׂין כֵּן להביא דבר בפיו, לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שאין ראוי לעשות כן, הִלְכָּךְ לֹא אֶפְשָׁר אם לא על ידי כלי, וְכֵיוָן דִּלְאֵ אֶפְשָׁר, עֲבַדִינַן כְּדַאֲשְׁכְּחַן בַּנְּשִׂיאִים שהביאו קטורת בכף, שנאמר (במדבר ז יד) 'כַּף אַחַת עֲשָׂרָה זָהָב מְלֵאָה קְטֹרֶת'.

שנינו במשנה: נָטַל אֶת הַמַּחְתָּה בִּימִינוֹ וְאֶת הַכַּף בִּשְׂמֹאלוֹ. **שואלת הגמרא:** יַצִּיבָא בְּאַרְעָא וְגָיְירָא בִּשְׂמָאלָא – האזרח למטה והגר האורח למעלה, כלומר, הקטורת שהיא העיקר אותה נוטל בשמאל שאינה חשובה, והגחלים שהם רק הכשר מצוה שעל ידם מקטירים, אותם נוטל בימין החשובה. **מתרצת הגמרא:** זוֹ – המחתה של גחלים מְרוּבָּה שמחזקת שלשה קבין והיתה כבידה, וְזוֹ – הכף של קטורת מוּעֶטֶת שאין בה אלא מלא חפניו, ועל כן היה נוטל את המחתה הכבדה בימין, וַאֲפִילּוּ בְּזִמְנָן שֶׁשְּׁנֵיהֶן שָׁוִין וכגון אם היה כהן שחפניו גדולים ומחזיקים שלשה קבין, וּכְמַעֲשֵׂה דְּרַבִּי יִשְׁמָעֵאל בֶּן קְמְחִית שחפניו היו מחזיקין ארבעה קבין, גם כן היה נוטל המחתה עם הגחלים בימין, כיון שרוב פעמים הגחלים היו יותר מהקטורת תיקנו שיטול את הכף בשמאל. (זוֹ חַמָּה וְזוֹ צוֹנֶנֶת). **אָמְרוּ עָלָיו עַל רַבִּי יִשְׁמָעֵאל בֶּן קְמְחִית, שֶׁהָיָה חוֹפֵן אַרְבַּעַת קַבִּין בְּמָלוֹא חָפְנָיו,** והיה מתפאר בעצמו **וְאוֹמֵר כָּל הַנָּשִׁים** זֵרְדוּ, **וְזֵרֶד** של **אִימָּא עָלָה** לַגֵּג – עלה למקום הגבוה ביותר, כלומר גבר על כולם ויצא משובח מכולם. מבארת הגמרא: **אִיתָא דְּאָמְרֵי** זרד זה מדובר **בְּעֵרְכָן, דהיינו** תבשיל של חטים, **וְכַרְכָּה בַּר יוֹנָתָן, דְּאָמַר רַבָּה בַּר יוֹנָתָן אָמַר רַבִּי יְחִיאֵל, עֵרְכָן יָפֶה לַחוֹלֶה,** וסתם מעוברות חולות הן ותיקנו להן ערסן להברות אותן ואת עוברן, ואותו ערסן של אימו של רבי ישמעאל עלה על כולן, ולכן רבי ישמעאל היה גדול ומשובח מכולם. **וְאִיכָּא דְּאָמְרֵי** זרד זה **בְּשִׂכְבַּת** זֶרַע קאמר, שאין הולד נוצר מכל הטיפה אלא מן הברור והטוב שבה, ואימו של רבי ישמעאל קלטה מן החלק הברור והמשובח ביותר, **וּכְדַרְבִּי אַבָּהוּ, דְּרַבִּי אַבָּהוּ רָמֵי** – הקשה, **כְּתִיב** בשירת דוד 'בְּיוֹם הַצִּיל ה' אוֹתוֹ מִכַּף כָּל אֹיְבָיו', ושירה זו כתובה פעמיים, בספר שמואל (ב' כב מ) כתוב 'וַתְּזֹרְנִי [חַיִל] לַמִּלְחָמָה', וכתוב ותזרני חסר אל"ף, **וּכְתִיב** בתהלים (יח מ) בפסוק באותו ענין 'וַתְּאַזְּרֵנִי [חַיִל לַמִּלְחָמָה' ותאזרני באל"ף. ודרש כך, **אָמַר דָּוִד לִפָּנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם** בתחילה 'ותזרני' דהיינו **זֵרַיתַנִי** לשון זורה, שבורר את האוכל מהפסולת, שיצרתני מן הטוב והברור שבטיפה, ועל ידי כך **וְזֵרַזְתָּנִי** שיצאתי מזורז וחזק, וזהו 'ותאזרני', לשון חגירת כח במתניים.

אָמְרוּ עָלָיו עַל רַבִּי יִשְׁמָעֵאל בֶּן קְמְחִית, פַּעַם אַחַת ביום הכיפורים **יָצָא וְסִיפֵּר דְּבָרִים עִם עַרְבֵי אֶחָד בַּשּׁוּק וְנִתְּזָה צִינּוֹרָא** – טיפת רוק **מִפִּיו** של הערבי **עַל בְּגָדָיו** של רבי ישמעאל, וחכמים גזרו על גוי שיהיה מטמא כזב ורוק הזב מטמא גם במשא, וכיון שנגע הרוק בבגדיו הרי הוא נושא את הרוק ונטמא, וצריך טבילה והערב שמש, ולא היה יכול לעבוד עבודה בו ביום, **וְנִכְנַס יְשָׁבֵב אָחִיו וְשַׁמֵּשׁ תַּחְתָּיו** בכהונה גדולה, **וְרָאֲתָה אִמָּן שְׁנֵי כֹהֲנִים גְּדוֹלִים בְּיוֹם אֶחָד.**

וְשׁוּב אָמְרוּ עָלָיו עַל רַבִּי יִשְׁמָעֵאל בֶּן קְמְחִית, פַּעַם אַחַת ביום הכיפורים אחר **יָצָא וְסִיפֵּר עִם הֶהָגְמוֹן אֶחָד בַּשּׁוּק וְנִתְּזָה צִינּוֹרָא מִפִּיו** של ההגמון **עַל בְּגָדָיו** ונטמא, **וְנִכְנַס יוֹסֵף (עִם) אָחִיו וְשַׁמֵּשׁ תַּחְתָּיו, וְרָאֲתָה אִמָּן שְׁנֵי כֹהֲנִים גְּדוֹלִים בְּיוֹם אֶחָד.**

תָּנוּ רַבָּנָן שִׁבְעָה בָּנִים הָיוּ לָהּ לְקַמְחִית וְכוּלָּן שִׁמְּשׁוּ בְּכְהוּנָּה גְּדוֹלָה, ובגון שאירע ברבי ישמעאל פסול כמה פעמים ובכל פעם לא היה שם אותו אחד ששימש תחילה במקומו, **אָמְרוּ לָהּ חֲכָמִים, מֶה עָשִׂית שֶׁזָּכִית לְךָ, אָמְרָה לָהֶם מֵימֵי לֹא רָאוּ קוֹרוֹת בֵּיתִי קִלְעֵי שְׂעָרַי,** שהייתי נזהרת מאד מלגלות שיער ראשי בביתי, אף באופן שמן הדין מותר, ובשכר צניעות יתירה זכיתי לכך, **אָמְרוּ לָהּ** חכמים **הַרְבֵּה עָשׂוּ בָּן** שנזהרו בצניעות יתירה **וְלֹא הוֹעִילוּ** להיות בניהם כהנים גדולים.

שנינו במשנה, חפן מלא חפניו וכו'. הגמרא דנה בדיני החפינה: **תָּנוּ רַבָּנָן,** לענין קומץ נאמר (ויקרא ו ח) 'וְהֵרִים מִמֶּנּוּ בְּקֻמְצוֹ', ולומדים מזה שצריך לקמוץ בקומץ ידו ממש **וְשֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה** כלי מַדָּה לַקּוֹמֶץ כמידת קומצו ויקמוץ בו מן המנחה. **אִיבָּעֵיָא לְהוּ,** לענין חפינת הקטורת של יום הכיפורים **מַהוּ שֶׁיַּעֲשֶׂה** כלי מַדָּה **לַחֲפִינָה** – שיתקין כלי המחזיק כמידת מלא חפניו ויחפון בו. מבארת הגמרא את צדדי הספק: **הָתָם** לענין קומץ **הוּא דִּכְתִיב 'בְּקֻמְצוֹ'** שיקמוץ בידו ולא יעשה מידה, **אֲבָל הָכָא דִּלְאֵ כְּתִיב 'בְּחָפְנָיו' אֶלָּא 'מְלֹא חָפְנָיו קְטֹרֶת סַמִּים דַּקָּה'** (שם טז יב), **לֹא** צריך לחפון דווקא בידיו ויכול להתקין לו כלי כמידת חפניו ובו יחפון, **אוֹ דִילְמָא** לֵילֵיף גזירה שוה 'מְלֹא' 'מְלֹא' מ'קֻמְצוֹ', בחפינה כתוב 'וּמְלֹא חָפְנָיו', ובקומץ כתוב 'וְקָמַץ מִשָּׁם מְלֹא קֻמְצוֹ', ולומדים שכמו שבקמיצה צריך שיקמוץ דווקא בידו ולא בכלי, כמו כן הדין בחפינה.

המשך בעמוד קכה

הגמרא מביאה ראיה ממשנתינו לפשוט את הספק: **תָּא שְׁמַע**, שנינו במשנתינו, חפן מלא חפניו וכו' **וְכָךְ הָיְתָה מִדָּתָהּ, מַאי לָאו** שכוונת המשנה לומר **שֶׁאִם רָצָה לַעֲשׂוֹת מִדָּה (אַחֶרֶת) עוֹשֶׂה**, וכך פירוש המשנה, חפן מלא חפניו ונתן לתוך הכף, ושיעור החפינה הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו, וכך היתה גם מידתה של הכף, כלומר שכשרוצה לעשות כלי לחפינה גם כן צריך לעשות כך את הכלי הגדול לפי גדלו והקטן לפי קטנו, ומשמעות המשנה שאפשר לעשות כלי כדי לחפון בו.

דוחה הגמרא: **לֹא**, אין ראיה מהמשנה שאפשר לעשות כלי לחפינה, שאפשר לפרש את המשנה באופן אחר **דַּהֲכִי קָאָמַר** – כך פירוש המשנה, **וְכָךְ** – כשם שמודד וחופן בחוץ מלא חפניו ונותן בכף, כך **הָיָה חוֹזֵר ומודדה וְחוֹפְנָהּ** – מערה אותה לחפניו **לִפָּנִים** לפני שמקטירה על המחתה.

מקשה הגמרא: אם כן **שָׁמַעְתָּ מִינַּהּ חוֹפֶן וְחוֹזֵר וְחוֹפֵן**, שמלבד החפינה שבחוץ צריך לחזור ולחפון בפנים, ולהלן (מט.) מסתפקת בכך הגמרא אם חוזר וחופן או לא. מתרצת הגמרא: שמהמשנה אין ראיה מוכחת לומר שחופן וחוזר וחופן, **דְּהֵילְמָא** – אולי הפירוש במשנה **שֶׁאִם רָצָה לַעֲשׂוֹת מִדָּה עוֹשֶׂה** כמו שפירשנו לעיל, וגם אי אפשר לפשוט מהמשנה שיכול לעשות כלי מידה לחופן, שאולי הפירוש במשנה שכך היה חוזר וחופן בפנים, ולכן לא נוכל לפשוט ממשנתינו אף אחת משתי הספיקות. **אִי נָמֵי** יש לומר, שמה שכתוב במשנה 'כך היתה מדתה', היינו לומר **שֶׁלֹּא יְחַסֵּר וְשֶׁלֹּא יוֹתִיר**, וכך פירוש המשנה, חפן מלא חפניו ונתן לתוך הכף וכו', וכך, מלא חפניו בדיוק, היתה מידת החפינה, שיהיה מלא חפניו בצימצום ולא יחסר מזה ולא יותיר על כך אפילו משהו.

הגמרא מביאה ברייתא נוספת הדנה בדיני קומץ: **תָּנוּ רַבָּנָן**, כתוב בתורה (ויקרא ב ב) 'וְקָמַץ מִשָּׁם **מָלֵא** קֻמְצוֹ', **יָכוֹל** – מפסוק זה לבד הייתי יכול לומר שצריך שיהיה הקומץ **מְבוּדָּן** – גדוש ומבצבץ ויוצא מכל צד, שכך משמע 'מָלֵא קֻמְצוֹ' שימלא עוד חוץ ממה שבתוך הקומץ, **תַּלְמוּד לוֹמַר** במקום אחר (ויקרא ו ח) 'וְהֵרִים מִמֶּנּוּ בְּקֻמְצוֹ', ומשמע שכל מה שירים יהיה בתוך קומצו ולא יצא לחוץ, **וְאִי בְּקוֹמְצוֹ** – אילו היה נאמר רק 'בְּקֻמְצוֹ' ולא היה נאמר 'מָלֵא קֻמְצוֹ', **יָכוֹל** יהא די בזה שיקמוץ **אֲפִילּוּ** רק **בְּרֹאשֵׁי אֶצְבְּעוֹתָיו** שהתורה לא חששה למילוי הקומץ, ש'והרים ממנו בקמצו' משמע שירים בקומץ ידו מעט מהמנחה, אבל לא שיהיה כל הקומץ מלא עד פס ידו, **תַּלְמוּד לוֹמַר** 'מָלֵא קֻמְצוֹ', ומשני הפסוקים מפורש שצריך שיהיה הקומץ מלא ובלבד שלא יבצבץ החוצה, שכך תהא קמיצת הכהן **כִּדְקָמְצֵי אִינָשֵׁי** – כמו שדרך האנשים לקמוץ בידיהם, **הָא כֵּיצַד** הוא מעשה הקמיצה, **חוֹפָּה** – סוגר **שְׁלֹשׁ אֶצְבְּעוֹתָיו** האמצעיות שהן אצבע אמה וקמיצה **עַל פִּיסַת** – כף **יָדוֹ** וְקוֹמֵץ בהם מסולת המנחה,

וּבמיני מנחות שאינן באים סולת אלא אופה אותן קודם בְּמַחֲבַת וּבְמַרְחֶשֶׁת, ואחר כך פותתן לפתיתים וקומץ מהפתיתים, ובשקומץ מפתיתים הדרך הוא שחלקם מבצבצים ויוצאים מחוץ לידו שאי אפשר לפותתן דקים כל כך כסולת שבשיקמוץ יפול מאליו מה שחוץ מידו, ולמדנו לעיל שאסור שהקומץ יהיה גדוש, ולכן הכהן מוֹחֵק – מוריד ומשווה בְּגוּדָלוֹ – באצבע האגודל את מה שמבצבץ ויוצא מן הקומץ מִלְּמַעְלָה, וּבְאֶצְבָּעוֹ קְמִצָנָה – בזרת, את מה שמבצבץ ויוצא מן הקומץ מִלְּמַטָּה, וְזוֹ הִיא עֲבוֹדָה קָשָׁה שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ, שצריך למחוק ולהשוות מלמעלה ומלמטה בזהירות שלא ישאר כלום מן הפתיתים היוצאים לחוץ, ושלא יצא עם מחיקתו ממה שבפנים כלום.

שואלת הגמרא: וכי רק זוֹ הִיא עבודה קשה וְזוֹ לֹא, וְהָא אִיכָּא מְלִיקָה, וְהָא אִיכָּא חֲפִינָה, שגם עליהם נאמר שהם עבודות קשות. משיבה הגמרא: אֶלָּא כך יש לומר, זוֹ הִיא אחת מֵעֲבוֹדוֹת קָשׁוֹת שֶׁבַּמִּקְדָּשׁ.

בברייתא לעיל למדנו שהקומץ לא יהיה גדוש, הגמרא מסתפקת בענין זה: אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, בָּעֵי רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן עִוָּאהּ, בֵּין הַבַּיְנַיִם – סולת הנכנס בין האצבעות שֶׁל מָלֵא קוֹמְצוֹ מַהוּ, האם דינו כקומץ וצריך להקטירו על המזבח או כשיריים ונאכל. אָמַר רַב פָּפָּא, דְּגַוְּאֵי – מה שנראה מבפנים לֹא תֵּיבָעֵי לָךְ, דְּוַדַּאי קוֹמֶץ הוּא, דְּכָרְאֵי – מה שנראה מבחוץ לֹא תֵּיבָעֵי לָךְ, דְּוַדַּאי שְׁיָרִים הוּא, כִּי תֵּיבָעֵי לָךְ, דְּבֵינֵי בֵּינֵי – מה שבין האצבעות ממש, שאינו נראה לא מבפנים ולא מבחוץ, מַאי דינו בקומץ או כשיריים. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, הֲרֵי פָּשְׁטָה יְהוֹשֻׁעַ [בֶּן] עִוָּאהּ, בֵּין הַבַּיְנַיִם סָפֵק נִינְהוּ – דינם כספק. שואלת הגמרא: הֵיכִי עָבִיד – כיצד יעשה, שלא להקטירם אי אפשר, שמא דינם כקומץ וקומץ החסר אפילו משהו פסול, ולהקטירם יחד עם הקומץ אי אפשר, שמא אין דינם כקומץ וקומץ היתר פסול. משיבה הגמרא: אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, מַקְטִיר קוֹמֶץ לְחוּדֵיהּ תְּחִלָּה בפני עצמו, וַהֲדַר – אחר כך יקטיר מה שהיה בֵּין הַבַּיְנַיִם. ודווקא כסדר הזה, דְּאִי אָמְרַתְּ שיקטיר בֵּין הַבַּיְנַיִם סָפֵק הוּא לפני שמקטיר הקומץ, הרי אמרנו שבין הבינים ספק הוא מה דינו וּדְלִילָא שְׁיָרִים נִינְהוּ, וְאִם מקטירם לפני הקומץ חָוֵי לְהוּ שְׁיָרִים שֶׁהֶחְסִרוּ בֵּין קְמִיצָה [לְהַקְטָרָה], מפני שהקטירם ונאבדו מן העולם קודם הקטרת הקומץ, וְאָמַר מָר, שְׁיָרִים שֶׁהֶחְסִרוּ חלק מהן בֵּין קְמִיצָה לְהַקְטָרָה אֵין מַקְטִירִין עֲלֵיהֶן אֶת הַקּוֹמֶץ, לכן אמר רבי חנינא שיקטיר קודם את הקומץ.

שואלת הגמרא: אִי הָכִי – אף אם אכן יקטיר קודם את הקומץ ואחר כך את בין הבינים, הַשְׁתָּא נַמִי – עדיין יש חשש, שהרי אִיקְּרִי כָּאן – יש לנו לקרוא ולומר כאן את הדין שכָּל קרבן שֶׁהוקטר מִמְּנוּ החלק הראוי להקטיר לָאִשִּׁים, אם חוזר ומקטיר עוד ממנו למזבח, חֲרֵי הוּא בְּאיסור כָּל תַּקְטִירוּ, ומאחר שיש ספק שמא בין הבינים הוא מהשיריים, איך מותר להקטירו אחר שהקטיר את הקומץ.

מיישבת הגמרא: אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּרֵיהּ דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן פָּזִי, דְּמַקְטִיר לֵיהּ לבין הבינים על גבי המזבח, ומתנה ואומר, אם קומץ הן, תהיה הקטרתן לשם קומץ, ואם שיריים הן, תהיה הקטרתן לְשׁוּם עֲצִים בעלמא בעצי המערכה ולא לשם קומץ מנחה, ובאופן זה לא עובר בבל תקטירו, כְּדברי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, דְּתַנְיָא, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, לְשֵׁם רֵיחַ נִיחֹחַ' אִי אַתָּה מַעֲלֶה להקטיר כל שממנו לאישים, אֲבָל אַתָּה מַעֲלֶה לְשׁוּם עֲצִים. שואלת הגמרא: הָנִיחָא לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, אֶלָּא לְרַבָּנָן שחולקים וסוברים שהאיסור הוא גם אם מקטיר שלא לשם ריח ניחוח, מַאי אִיכָּא לְמֵימַר – איך מותר להקטיר את מה שהיה בין הבינים. מתרצת הגמרא: אָמַר רַב מָרִי, לחכמים אנו מוכרחים לומר דְּקָמְצֵי שְׁמֵנֵי – שיקמצו כהנים שמנים, שבשר אצבעותיהם בולט ודוחק זה לתוך זה ואין שום ריוח ביניהם שיכנס שם מסולת המנחה. מוסיפה הגמרא: הַשְׁתָּא דְּאָתֵית לְהָכִי שיש תקנה לקמוץ בלי להיכנס לספק של בין הבינים, לְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר נַמִי לְכַתְּחִילָּה יש להנהיג דְּקָמְצֵי שְׁמֵנֵי, שלא אמר רבי אליעזר שמותר להקטיר שלא לשם ריח ניחוח, אלא במקום שאין תקנה אחרת, אבל אם יש תקנה אחרת לקמוץ באופן שלא יהיה בין הבינים ודאי עדיף.

הגמרא מביאה ספיקות בעניני חפינה וקמיצה: (בֵּין הַבַּיְנַי"ם פָּשַׁ"ט וּמָחַ"ן וּפִזֵּ"ר וְחִשֵּׁ"ב בַּחֲפִנַּ"ת חֲבִיר"וֹ סִימָן). בָּעֵי רַב פָּפָּא, בֵּין הַבַּיְנַיִם – הנכנס בין האצבעות מהקטורת שֶׁל מְלֹא חָפְנָיו של כהן גדול ביום הכיפורים, מַהוּ, האם צריך ליתנו על הגחלים או לא. שואלת הגמרא: מַאי קָא מְבַעְיָא לֵיהּ, אם נאמר שספיקו הוא אִי נָמַר גזירה שוה 'מְלֹא' 'מְלֹא' מַהְתָם – מקמיצה, שכשם שבקמיצה אין מקטירים את בין הבינים, אף בחפניו הדין כך, או שמא לא למד גזירה שוה, ובחפינה אפשר להקטיר את בין הבינים. אין לומר שזוהו ספיקו, שהלא חֲיֵינוּ הַךְ – זהו הספק לעיל (ע"א) מהו שיעשה מידה לחפינה, האם לומדים גזירה שוה מקמיצה שלא יעשה לה מידה כבקמיצה, או לא לומדים גזירה שוה, וזה ממש ספיקו של רב פפא כאן, ששני דינים אלו גבי קמיצה, שלא יהא מבורץ ושלא יעשה לה מידה, שניהם נלמדים מתיבת 'בקמצו', ואם לומדים גזירה שוה מקמיצה לחפינה, הרי שאת שני הדינים יש לנו ללמוד. מתרצת הגמרא: אין הספק תלוי בדין קמיצה, ואף אם ודאי לא נלמד חפינה מקמיצה עדיין קיים הספק, דרַב פָּפָּא חָכֵי קָאָמַר לֵיהּ, בענין חפינת הקטורת נאמר (ויקרא טז יב) 'וְלָקַח מְלֹא חָפְנָיו קְטֹרֶת סַמִּים דַּקָּה וְהֵבִיא מִבֵּית לַפָּרֹכֶת'. והסתפק רב פפא, האם 'מְלֹא חָפְנָיו וְהֵבִיא' בָּעֵינָן – מה שנאמר בסוף הפסוק 'והביא' אינו אלא המשך על הנאמר קודם 'ומלא חפניו קטורת סמים', וְהָא אִיכָּא – ומתקיים הכתוב אף אם יביא להקטיר גם את בין הבינים, שאין לנו מקור למעט בין הבינים, אוֹ דִּילְמָא 'וְלָקַח וְהֵבִיא' בָּעֵינָן – מה שנאמר בתחילת הפסוק 'ולקח' עולה גם על המשך הפסוק, וכך פירוש הפסוק, ולקח מלא המחתה גחלי אש, וכן יקח מלא חפניו קטורת ואת שניהם יביא מבית לפרוכת, ולקיחה נחשבת דווקא מה שלוקח הכהן בכוונה, אך לא בין הבינים שנכנס מאליו, וְאם יביא ויקטיר גם את בין הבינים הָא לַיכָּא – לא מתקיים מה שהתורה אמרה 'ולקח והביא', דהיינו שיביא מה שלוקח, שהרי מביא גם מה שלא לקח אלא מאליו עלה בידו. מסיימת הגמרא: תֵּיקוּ.

ספק נוסף בענין קומץ: אָמַר רַב פָּפָּא, פְּשִׁיטָא לִי 'מְלֹא קֻמְצוֹ' האמור בתורה, אופן הקמיצה הוא כְּדֶרֶךְ דְּקָמְצֵי אִינָשֵׁי, דהיינו שמכניס ידו לתוך הסולת כשצידי אצבעותיו למטה והקמח נכנס בידו וקומץ. בָּעֵי רַב פָּפָּא, קָמֵץ בְּרֹאשֵׁי אֶצְבְּעוֹתָיו – שהניח ידו כשכף ידו כלפי הקמח והתחיל לקמוץ בראשי אצבעותיו ונטל בהם כשיעור שממלא את כף ידו, והמשיך וקירב ראשי אצבעותיו עם הקמח ומילא את כף ידו, ונמצא עכשיו בידו קומץ כתיקונו, מַהוּ – האם נחשב דרך קמיצה באופן זה וכשירה הקמיצה, או לא. עוד הסתפק: קמץ מְלֹמַטָּה לְמַעְלָה – שהניח גב ידו כלפי הקמח ולקח מהקמח בראשי אצבעותיו והעלה לתוך כף ידו, מַהוּ. ועוד הסתפק: קמץ מִן הַצְּדָדִין – שהניח גב ידו על הקמח ולא קמץ באצבעותיו, אלא הוליך ידו ודחק בה על הקמח עד שנכנס הקמח לתוך ידו מהצדדים, מַהוּ. מסיימת הגמרא: כל ספיקות אלו תֵּיקוּ.

ספק נוסף בענין חפינה: אָמַר רַב פָּפָּא, פְּשִׁיטָא לִי 'מְלֹא חָפְנָיו' – קטורת של כהן גדול, אופן החפינה הוא כְּדַחֲפְנֵי אִינָשֵׁי – כמו שדרך האנשים לחפון בידיהם, דהיינו שממלא את שתי ידיו יחד כשצידי הידים כלפי מטה [מצד הזרת]. בָּעֵי רַב פָּפָּא, חָפַן בְּרֹאשֵׁי אֶצְבְּעוֹתָיו – שתחב ראשי אצבעותיו בתוך הקטורת והכניס הקטורת בחפניו מעט מעט עד שמילאם, מַהוּ – האם נחשב דרך חפינה באופן זה וכשירה החפינה, או לא. עוד הסתפק: חפן מְלֹמַטָּה לְמַעְלָה שהניח גב ידיו למטה כלפי הקטורת והעלה הקטורת בראשי אצבעותיו לתוך חפניו עד שמילאם, מַהוּ. ועוד הסתפק: חפן מִן הַצַּד – שהכניס הקטורת לחפניו דרך הצד שבין אגודל לאצבע מַהוּ. ועוד הסתפק: חָפַן בְּידו זוֹ בפני עצמה וּבְידו זוֹ בפני עצמה וְאחר כך לֵרְבָן זוֹ אֵצֶל זוֹ, מַהוּ. וכל ספיקות אלו לא נפשטו ונשארו בתֵּיקוּ.

מביאה הגמרא ספק נוסף בענין קמיצה: בָּעֵי